

UVOD

Proces neprestanih promjena u finansijskim strukturama razvijenih tržišnih privreda zasniva se na finansijskim inovacijama koje rješavaju problem sve većeg broja i sve složenijih operacija u bankama, a neophodan uslov za to su tehnološke inovacije, posebno u bezgotovinskom i elektronskom plaćanju. Kako bi bankarske organizacije što brže, efikasnije i ekonomičnije obavljale svoje poslove, a da pri tome troškovi učešća živog rada i troškovi poslovanja uopšte, budu minimalni, neophodna je primjena savremene tehnologije. Banke i njihovi komitenti često se susreću sa problemom nepotpune sigurnosti, tajnosti i postojanosti tačnih podataka. Kako bi se ovi i slični problemi uklonili, banke insistiraju na sve većoj stručnosti njenih kadrova, kao i na primjeni savremenih tehnika i tehnologija prilikom obavljanja bankarskih poslova.

Jedna od najvažnijih inovacija, koja je danas neophodna za poslovanje svake banke je razvoj bezgotovinskog i elektronskog plaćanja. Mada je kod nas ovaj sistem plaćanja još uvijek nov, on ipak mnogo doprinosi razvoju današnjeg bankarskog sistema.

1. BEZGOTOVINSKO PLAĆANJE

Iako plaćanje i naplata nisu samo tehnička pitanja, tehnologija može značajno unaprijediti obavljanje finansijskih transakcija, omogućavajući da se ona obave brže, tačnije, pouzdanije i komfornije. Posljednjih godina učešće bezgotovinskog plaćanja u ukupnoj strukturi plaćanja između učesnika u platnom prometu sve više raste. Plaćanje bez upotrebe gotovog novca nazivamo bezgotovinskim plaćanjem. Ono se vrši preknjižavanjem potrebnog iznosa plaćanja sa računa dužnika na račun povjerioca kod iste kreditne ustanove i njene mreže filijala, ili između različitih kreditnih ustanova i to uz pomoć različitih instrumenata. Ovim plaćanjem postižu se velike uštede u poslovima, prostorijama, uređajima, kadrovima itd. jer se smanjuje potreba izrađivanja, čuvanja, prenošenja i čestog prebrojavanja golemih količina gotovog novca. Osim toga, ovakvim plaćanjem se omogućuje veoma potrebno praćenje i kontrolisanje privrednih kretanja od za to određenih ustanova.

Najčešće korištena sredstva za obavljanje finansijskih transakcija u bezgotovinskom poslovanju su:

Kreditne/debitne kartice

Pametne kartice (Smart Card) i elektronski novčanici (Electronic Wallet)

Elektronski ili digitalni novac (Electronic Money, Digital Cash)

Sistemi mikroplaćanja (Micropayment)

1.1. Kreditne/debitne kartice

Kreditna/debitna kartica se obično definiše kao mali komad kartona ili plastike koji sadrži neko sredstvo za identifikaciju (npr. potpis ili sliku), što omogućava osobi na koju kartica glasi da kupuje robu ili usluge na teret svog računa, koji se periodično zadužuje. Ove kartice se često nazivaju i „plastičnim novcem“ i one u znatnoj mjeri zamjenjuju čekove i gotovinu. Plastične kartice predstavljaju put u svijet bez čekova i bez gotovog novca, tako da se sva plaćanja stanovništva mogu vršiti putem ovih kartica na teret računa građana kod banaka.

Omogućavajući klijentima da svoje obaveze izmiruju kreditnom/debitnom karticom, prodavac ili davalac usluga (Enablers) ubrzava tok finans. sredstava (Cash Flow) i smanjuje troškove naplate. Ujedno, otklanja se potreba za klasičnim fakturisanjem, što ima za posljedicu potencijalno značajno sniženje tehničkih i administrativnih troškova same naplate. Posrednici u ovom obliku plaćanja zarađuju na članarinama koje naplaćuju od svojih komitenama, na provizijama kojima naplaćuju svoje usluge, ali isto tako i naplatom kamata neurednim komitentima. Sa druge strane, plaćanje karticom za kupca znači svojevrsnu odgodu plaćanja ili kratkoročno zaduživanje, što je za njega svakako privlačna pogodnost. Ukratko, plaćanje karticom putem Interneta nudi kupcu sve uobičajene prednosti takvog načina plaćanja, uvećan za komfor koji je karakterističan za bezgotovinsko plaćanje.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com